

OBSAH

Úvod	7
1. ÚVOD DO SOCIÁLNEJ PATOLÓGIE (<i>J. Hroncová, B. Kraus</i>).....	9
1.1 Charakteristika a predmet sociálnej patológie	9
1.2 Klasifikácia sociálnopatologických javov	10
1.3 Prístupy k sociálnej patológii v ČR	12
2. TEORIE SOCIÁLNIČ DEVIACÍ (<i>B. Kraus, J. Hroncová</i>).....	14
2.1 Biologické teórie	14
2.2 Biosociologické teórie.....	16
2.3 Psychologické teórie	16
2.4 Sociologické teórie	18
2.5 Polyetiologické teórie.....	22
3. DELIKVENCIA A KRIMINALITA AKO SPOLOČENSKÝ PROBLÉM (<i>J. Hroncová</i>)	30
3.1 Vymedzenie základnej terminológie (<i>P. Jusko</i>)	30
3.2 Teórie delikvencie a kriminality (<i>J. Hroncová</i>).....	36
3.3 Príčiny delikvencie a kriminality (<i>J. Hroncová</i>).....	37
3.4 Prevencia kriminality v Slovenskej republike (<i>J. Hroncová</i>).....	42
3.4.1 Stratégia prevencie kriminality v Slovenskej republike (<i>J. Hroncová</i>)	42
3.4.2 Úlohy prevencie kriminality v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny (<i>J. Hroncová</i>).....	47
3.4.3 Úlohy prevencie kriminality v podmienkach základných a stredných škôl (<i>J. Hroncová</i>).....	48
3.5 Špecifiká a príčiny rómskej kriminality (<i>M. Šebian</i>).....	50
3.6 Probační a mediační služba v ČR (<i>B. Kraus</i>).....	59
3.7 Probačná a mediačná služba v SR (<i>I. Emmerová</i>)	61
3.8 Vývojové tendencie kriminality	65
3.8.1 Vývojové tendencie kriminality v SR (<i>J. Hroncová</i>)	65
3.8.2 Vývojové tendencie kriminality v ČR (<i>B. Kraus</i>)	68
4. DROGOVÉ ZÁVISLOSTI AKO SOCIÁLNOPATOLOGICKÝ JAV	74
4.1 Základná terminológia (<i>I. Emmerová</i>)	74
4.2 Typológia drogových závislostí (<i>L. Vavrinčíková</i>).....	77
4.3 Legálne drogy (<i>B. Kraus</i>)	83
4.4 Nelegálne drogy (<i>B. Kraus</i>)	87
4.5 Faktory vzniku drogových závislostí (<i>I. Emmerová</i>).....	91
4.6 Prevencia drogových závislostí)	99
4.6.1 Charakteristika a druhy prevencie (<i>I. Emmerová</i>).....	99

4.6.2 Opatrenia štátu v oblasti prevencie drogových závislostí v SR a ČR	106
4.6.2.1 Opatrenia štátu v oblasti prevencie drogových závislostí v SR (I. Emmerová)	106
4.6.2.2 Opatření státu v oblasti prevence drogových závislostí v ČR (P. Vacek).....	108
4.6.3 Možnosti prevencie drogových závislostí na základných a stredných školách.....	110
4.6.3.1 Činnosť koordinátora prevencie na základných a stredných školách v oblasti prevencie (I. Emmerová) ..	110
4.6.3.2 Podiel vyučovacích predmetov na prevencii drogových závislostí (I. Emmerová)	113
4.6.3.3 Záujmová činnosť žiakov ako faktor prevencie (M. Kouteková)	116
4.6.3.4 Projekty prevenčnej práce realizované na základných a stredných školách (L. Vavrinčíková)	121
4.6.3.5 Spolupráca školy s mimoškolskými inštitúciami v oblasti prevencie (M. Maľová)	126
4.6.3.6 Možnosti prevencie drogových závislostí na základných a stredných školách v ČR (P. Vacek)	133
4.6.4 Úloha sociálnej práce v prevencii drogových závislostí (I. Emmerová)	142
4.6.5 Úloha sociálnej pedagogiky v prevencii drogových závislostí (I. Emmerová)	144
4.7 Drogová scéna v ČR (P. Vacek).....	147
5. PATOLOGICKÉ HRÁČSTVO AKO SOCIÁLNOPATOLOGICKÝ JAV (J. Hroncová).....	153
5.1 Charakteristika pojmov	153
5.2 Druhy hazardných hier	155
5.3 Faktory vzniku hráčskej závislosti	156
5.4 Štádiá rozvoja patologického hráčstva.....	158
5.5 Prevencia patologického hráčstva.....	159
5.6 Psychologické aspekty patologického hráčství (P. Prunner)	163
6. KULTOVÁ ZÁVISLOSŤ (P. Jusko)	178
6.1 Spoločenské východiská kultovej závislosti	178
6.2 Základná charakteristika deštruktívnych kultov a siekt.....	179
6.3 Typy deštruktívnych kultov a siekt.....	180
6.4 Informovanosť mládeže o praktikách kultov a siekt.....	181
6.5 Priebeh náboru do sekty	182
6.6 Príčiny expanzie kultov a siekt v súčasnosti.....	183

6.7 Dôsledky členstva v deštruktívnom kulte a sekte	184
6.8 Prevencia kultovej závislosti	184
6.9 Výstupové poradenstvo ako stratégia odbornej pomoci obetiam siekt a kultov	186
7. INÉ PATOLOGICKÉ ZÁVISLOSTI (<i>I. Emmerová</i>)	189
8. SAMOVRAŽEDNOSŤ AKO SPOLOČENSKÝ PROBLÉM	195
8.1 Charakteristika pojmov (<i>J. Hroncová</i>).....	195
8.2 Historické aspekty samovrážd (<i>J. Hroncová</i>)	198
8.3 Klasifikácia samovrážd (<i>J. Hroncová</i>).....	200
8.4 Etiológia samovrážd (<i>J. Hroncová</i>)	201
8.5 Príčiny samovrážd (<i>J. Hroncová</i>)	203
8.6 Prostriedky a spôsoby spáchania samovrážd (<i>J. Hroncová</i>).....	205
8.7 Vývojové tendencie samovrážd v SR (<i>J. Hroncová</i>).....	206
8.8 Vývojové tendencie samovrážd v ČR (<i>B. Kraus</i>).....	210
8.9 Prevencia samovrážd (<i>J. Hroncová</i>)	212
9. ŠIKANOVANIE AKO SPOLOČENSKÝ PROBLÉM (<i>A. Hudecová</i>).....	218
9.1 Charakteristika a druhy šikanovania	218
9.2 Príčiny a dôsledky šikanovania	223
9.3 Prevencia šikanovania	225
10. PROSTITÚCIA A INÉ SEXUÁLNE DEVIÁCIE (<i>I. Emmerová</i>).....	228
10.1 Charakteristika pojmov (<i>I. Emmerová</i>).....	228
10.2 Historické aspekty prostitúcie (<i>I. Emmerová</i>).....	229
10.3 Druhy prostitúcie (<i>I. Emmerová</i>)	231
10.4 Príčiny prostitúcie (<i>I. Emmerová</i>)	233
10.5 Prevencia prostitúcie (<i>I. Emmerová</i>).....	234
10.6 Iné sexuálne deviácie (<i>I. Emmerová</i>).....	236
10.7 Prístupy k riešeniu prostitúcie v ČR a SR.....	237
10.7.1 Řešení prostituce v ČR (<i>B. Kraus</i>)	237
10.7.2 Riešenie prostitúcie v SR (<i>I. Emmerová</i>).....	239
11. TÝRANIE, ZNEUŽÍVANIE A ZANEDBÁVANIE DETÍ – SYNDRÓM CAN (<i>A. Hudecová</i>).....	242
11.1 Syndróm CAN (syndróm týraného, zanedbávaného a zneužívaného dieťaťa).....	243
11.2 Vývoj pojmu CAN	244
11.3 Základné formy syndrómu CAN.....	245
11.4 Úloha sociálneho pracovníka pri prevencii a riešení syndrómu CAN.....	248
12. RIZIKOVÉ SUBKULTÚRY SÚČASNEJ MLÁDEŽE (<i>P. Jusko</i>)....	252

12.1 Prístupy k subkultúre z aspektu spoločenských vied	252
12.2 Subkultúra mládeže a jej spoločenské súvislosti	253
12.3 Typy mládežníckych subkultúr	254
12.4 Funkcie subkultúry súčasnej mládeže	255
12.5 Základná charakteristika vybraných mládežníckych subkultúr	256
13. NEŽÁDOUCÍ A NEGATIVNÍ SPOLEČENSKÉ JEVY	260
13.1 Chudoba a bída (<i>B. Kraus</i>)	260
13.2 Nezamestnanosť (<i>P. Jusko</i>)	262
13.3 Bezdomovectví (<i>B. Kraus</i>)	267
13.4 Populační nerovnováha (<i>B. Kraus</i>)	271
13.5 Extremismus (<i>B. Kraus</i>)	273
13.6 Divácké násilí (<i>J. Kasal</i>)	276
14. SOCIÁLNE DEVIÁCIE V ŠKOLSKOM PROSTREDÍ (<i>A. Hudecová</i>)	292
14.1 Záškoláctvo	292
14.2 Krádež v školskom prostredí	296
14.3 Prevencia sociálnych deviácií v školskom prostredí	297
15. PREVENCE A TERAPIE SOCIÁLNÍCH DEVIACÍ (<i>B. Kraus</i>)	301
15.1 Objasnění základních pojmů	301
15.2 Nespecifická primární prevence a psychologie zdraví (<i>S. Pelcák</i>)	304
15.3 Specifika, formy a metody procesu terapie a resocializace	316
15.4 Úloha sociálních pracovníků a sociálních pedagogů v oblasti terapie a resocializace v ČR	318
O autorech	322